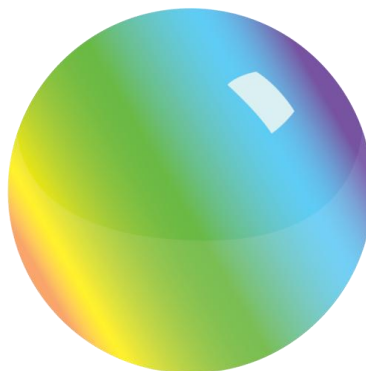


Putování duhové kuličky

Motto: „Jedině děti vědí, co hledají.“

*Antoine de Saint-Exupéry francouzský letec a
spisovatel 1900–1944*



ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	1
1 Identifikační údaje o škole	4
1.1 Název ŠVP.....	4
1.2 Údaje o škole.....	4
1.3 Zřizovatel.....	4
1.4 Platnost dokumentu	5
2 Obecná charakteristika školy	6
2.1 Základní údaje	6
2.2 Lokalita školy	6
2.3 Charakter a specifika budovy	6
3 Podmínky vzdělávání.....	8
3.1 Věcné podmínky	8
3.2 Životospráva.....	8
3.3 Psychosociální podmínky	9
3.4 Organizace chodu školy	10
3.5 Řízení mateřské školy.....	12
3.6 Personální a pedagogické zajištění	12
3.7 Spoluúčast rodičů.....	13
3.8 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	14
3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	15
3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
4 Organizace vzdělávání.....	17
5 Distanční vzdělávání.....	19
6 Charakteristika vzdělávacího programu	20
6.1 Zaměření školy	20
6.1.1 Charakteristika inteligencí	21
6.2 Metody a formy vzdělávání	23
6.3 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	24
6.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	25
7 Vzdělávací obsah.....	26
7.1 Integrované bloky	26
7.1.1 Ve školce je prima	29
7.1.2 Příroda usíná	30
Podtémata: Plody a barvy podzimu, Zvířata na podzim, Počasí	30
7.1.3 Adventní čas.....	31
Podtémata: Mikuláš, Těšíme se na Vánoce.....	31
7.1.4 Paní Zima.....	32
Podtémata: Zimní hry a sporty, Jak se oblékáme, Masopust, Lidské tělo, Zvířata v zimě	32

7.1.5	Příroda se probouzí.....	33
Podtémata: Vítáme jaro, Velikonoce, Zvířata a mláďata, Den Země, Rej čarodějnic, Den pro rodinu, Dopravní výchova		33
7.1.6	Všechno kvete, voní, zpívá.....	35
Podtémata: Voda voděnka, Den dětí, Rozloučení s předškoláky, Letní sporty, Co de děje v trávě		35
7.1.7	Volná témata.....	36
Podtémata: Vesmír, Řemesla a povolání, Jiná etnika a kultury, Zdraví a bezpečnost, Doprava, Náš stát		36
7.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	37
7.3	Dílčí projekty a programy	38
8	Systém evaluace.....	40
9	Doporučená literatura a další zdroje	41
9.1	DALŠÍ ZDROJE	43

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Putování duhové kuličky

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola Pardubice, Wintrova II 579

SÍDLO ŠKOLY: Wintrova II 579, Bílé Předměstí, Pardubice, 53003

KONTAKTY:

e-mail: reditel@mspcewintrova.cz

skritci@mspcewintrova.cz

kotata@mspcewintrova.cz

web:

<https://mspcewintrova.cz/>

REDIZO: 600095380

IČO: 60157259

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Veronika Janků

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Veronika Janků,

Nina Hanušová MSc., Bc. Karolína Virčíková, Barbora Mikoldová Dis.

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Pardubice

ADRESA ZŘIZOVATELE: Pernštýnské nám. 1/1, 530 02 Pardubice I

KONTAKTY:

Telefon: 736 528 168

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2024

VERZE ŠVP: 5

ČÍSLO JEDNACÍ: /2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2024

.....

ředitel školy
Mgr. Veronika Janků

.....

Razítko školy



2 Obecná charakteristika školy

2.1 Základní údaje

Jsme mateřskou školou rodinného typu, děti i rodiče obou tříd se setkávají, znají se navzájem, třídy často tráví čas společně.

Kapacita školy: 50

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 8

Tým zaměstnanců je odborně kvalifikován. Dle situace a možností zaměstnává škola další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, asistenty pedagoga).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola je umístěna v klidné vilové oblasti městského obvodu Pardubice IV. Okolí mateřské školy nabízí využití pro tematické vycházky do přírody (park Vinice, Bubeníkovy sady, k Matičnímu jezeru).

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola se nachází v budově jednoposchoďové secesní rodinné vily. Charakteristickým vizuálním prvkem budovy školy jsou skleněná vitrážová okna. **Prostředí školy navozuje rodinnou atmosféru, kde se děti mohou cítit příjemně a v bezpečí.**

Dopravní dostupnost školy:

Najdete nás poblíž Veterinární či Pardubické krajské nemocnice. Přímo před školou je možnost parkování.

Mateřskou školu najdete na rohu ulice Wintrova II a Okružní. Wintrova II proto, že od svého vzniku je ulice rozdělena na dvě části.

Mateřská škola je umístěna 200 m od zastávky MHD K nemocnici, 300 m od zastávky MHD Štrossova a 500 m od zastávky Na okrouhlíku.

Informace z historie školy:

Wintrova ulice je pojmenovaná po Zikmundu Wintrovi, spisovateli a historikovi, který byl v 19. století profesorem reálky v Pardubicích. Budova sloužila jako mateřská škola již v 70. letech minulého století. V roce 1994 proběhla její rekonstrukce, vycházelo se z původních místností. Součástí školy je školní zahrada. Každá třída má své vlastní pískoviště. Přírodní „Skřítkova zahrádka“ (akátový domeček, přírodní materiály ke hraní, venkovní kuchyňka, koutky na pozorování), dřevěný vláček, indiánský domeček s lezeckou stěnou vytvářejí pro děti prostor, kde si mohou svobodně hrát. Na zahradě bylo vybudováno venkovní WC a mlhoviště. **V létě 2024 se podařilo vybudovat venkovní učebnu, která bude využita pro vzdělávání dětí venku.** Mateřská škola se stále modernizuje, postupně dochází k rekonstrukci všech prostor.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Prostory obou tříd jsou členěny na koutky pro různé hry a činnosti dle programu „Začít spolu“ (centrum domácnost, ateliér, dílny, pokusy a objevy, relaxační koutek, centrum pohyb, kostky, dramatika, hudba, stolní a manipulační hry, knihy a písmena, voda a písek) Hračky a pomůcky pro děti jsou bezpečné, zdravotně nezávadné, z plastu, dřeva a jiných materiálů a do tříd a herních koutků jsou rozděleny podle funkce. Snažíme se maximálně o to, aby hračky a pomůcky byly umístěny tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát. V každé třídě jsou stanovena pravidla pro využívání pomůcek. Prostředí školky je pravidelně upravováno, dbáme na úpravu, o čistotu a harmonické prostředí. Součástí školy je školní zahrada. Každá třída má své vlastní pískoviště. O hygienu prostor pečují školnice, dále pak všichni zaměstnanci dbají čistotu prostředí, pravidelně větrají, učitelky zajišťují dostatek světla či stínu dle aktuálních podmínek. Děti si samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, dětské práce jsou přístupné rodičům a veřejnosti.

Naší snahou je zajistit příjemné prostředí vevnitř i na zahradě. Na zahradu jsme nechali v roce 2024 postavit zastřešenou venkovní učebnu pro venkovní vzdělávací aktivity a chceme také doplnit na zahradu další herní prvky např. bylinkovou spirálu, tabuli s trubkami pro hru s vodou apod.

Oceňujeme nadstandartní aktivity rodičů, kteří zvyšují kvalitu věcných podmínek, formou různých oprav, darů, výroby pomůcek apod.

A je to hlavně zřizovatel mateřské školy, Statutární město Pardubice, který podporuje předškolní vzdělávání a investuje do provozu mateřské školy finanční prostředky, takže materiální vybavení je na vysoké úrovni.

3.2 Životospráva

Naše škola nabízí výbornou kuchyň. O stravu dětí se stará kuchařka a vedoucí školní jídelny, které společně sestavují pestrý a vyvážený jídelníček. Ten obsahuje i racionální výživu. Je sestavován tak, aby vyhovoval spotřebnímu koši. Jídlo je denně doplněno o zeleninu a ovoce, či zeleninové (ovocné) saláty. Jídelníčky nově obsahují čísla

potravinových alergenů, seznam těchto alergenních látek je vždy v příloze u jídelního lístku.

Vaříme z čerstvých surovin, nedáváme polotovary!

Na škole je zaveden pitný režim, byly vybudovány poličky pro pitný režim. Každé dítě má ve třídě svůj hrneček, který používá k doplňování tekutin v průběhu celého dne. Dětem jsou k dispozici vždy dvě nádoby s pitím (s čistou vodou a s teplým čajem), z nichž si nalévají podle svých potřeb. Další pití dostávají děti k přesnídávkce, obědu a odpolední svačině (mléko, kakao, ovocný či bylinkový čaj, 100 % mošt, džus, přírodní šťávy...). Pokud je ke svačině podáván mléčný nápoj, děti si svůj pitný režim vždy ještě doplní vodou či čajem.

Mezi jídly jsou dodržovány předepsané intervaly, děti mají dostatek stravy (podle svých potřeb), jídlo se podává esteticky upravené. Při stravování dbáme na vytváření správných společenských návyků. **Do jídla děti nenutíme, snažíme se pouze o to, aby jídlo alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému způsobu stravování.**

Během dne sledujeme teplotu ve třídách, pravidelně větráme a sledujeme vhodnost oblečení dětí. Vedeme děti k fyzickému otužování.

Dětem je dopřáván dostatek pohybu venku i v prostorách mateřské školy. Pobyt dětí venku je přizpůsobován aktuálním podmínkám počasí, je vhodné, aby děti byly venku každodenně a dostatečně dlouho (alespoň 2 hodiny).

Z důvodu menších vnitřních prostorů jsou některé pohybové aktivity přenášeny na školní zahradu a hřiště (ranní cvičení, pohybové hry, pozorování, pokusy...). Pro plnění sezónních činností a zdolávání nerovného terénu jsou kromě zahrady využívány i vzdálenější místa školy (Vinice, parky, les, dětská hřiště).

V době poledního odpočinku spí jen ty děti, které to vyžadují. Ostatní děti relaxují a následně jsou organizovány do malých skupinek, kde jim jsou nabízeny různé klidové aktivity.

3.3 Psychosociální podmínky

Personál mateřské školy navozuje rodinnou a pohodovou atmosféru a snaží se vytvářet klidné a harmonické prostředí tak, aby se všichni cítili bezpečně a spokojeně.

Pedagogové při své práci vycházejí z individuálních potřeb dětí. Diferencují nároky na děti podle mentálního věku, nikoliv kalendářního.

Pedagogický styl učitelek je podporující, partnerský a inspirující. Nabízejí širokou nabídku činností, při nichž dítě nenásilně rozvíjí po všech stránkách a ve všech oblastech (Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika – řeč, poznávací schopnosti a funkce, sebepojetí, city, vůle, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět). **V dětech je podporován zájem o nabízené činnosti, ale zároveň jim je nechán prostor pro svobodnou volbu.**

Při nástupu dětí do zařízení MŠ probíhá adaptační období. Osvědčila se nám postupná adaptace. Doba pobytu dítěte se prodlužuje a přítomnost rodičů se zkracuje úměrně dle potřeby dítěte.

Heterogenní věkové složení dětí ve třídách je pozitivním motivačním prvkem při vytváření vzájemných vztahů, komunikačních dovedností, rozumových znalostí, tvořivosti a samostatnosti dětí.

Děti jsou vedeny k dodržování předem dohodnutých pravidel soužití a učí se strategii – při různých činnostech, při spolupráci s jinými dětmi a dospělými apod. Učitelé volí takové činnosti, které děti vedou k logickému myšlení, ke spoluúčasti, samostatnému rozhodování a k potřebám dítěte.

Velmi důležité je přiměřené kladné hodnocení dítěte, které děti posiluje a motivuje. To u dětí současně vyvolává důvěru v učitele. Velmi pozitivně nám napomáhá i minimální preventivní program, který se zahrnuje do všech činností MŠ.

3.4 Organizace chodu školy

Ranní scházení

Děti se scházejí do 8:30, mohou přijít po domluvě později. Podrobnosti stanovuje školní řád mateřské školy.

- Děti plní ranní úkol s rodiči.
- Přivítají se s učitelkou a ostatními dětmi.
- Učitelka pomáhá přicházejícím dětem překonávat negativní pocity z odloučení od rodičů.
- Učitelka pomůže dítěti vybrat hračku, nabídne mu činnost, probíhají spontánní hry dětí.

Hlavní výchovná činnost

- Řízená pohybová chvilka zaměřená na správné držení těla, pohybové hry
- Svačina – společná – při níž si děti mohou samy nandávat svačinu a nalévat pití za dohledu učitelek. Průběžnou svačinu zařazujeme až v průběhu II. pololetí, kdy jsou už dostatečně upevněny stolovací návyky.
- Ranní kruh – děti se seznamují s tématem, probíhá evokace, sdílení, kdy si děti povídají o prožitcích, motivace dětí, aktivity pro všestranný rozvoj, nabídka činností, rozdělení do center aktivit.
- Práce v centrech aktivit – děti si volí, jakým způsobem budou na daném tématu pracovat.
- Někdy místo práce v centrech aktivit probíhá oslava, spontánní hry, společná práce, projekt, kulturní nebo jiná akce dle aktuální situace.

Pobyt venku – pobyt na školní zahradě, vycházka

Oběd od 11:30

- Dbáme na samostatnost, hygienu, pohodovou atmosféru
- Děti do jídla nenutíme

Odpolední odpočinek

- chvilka pro písničku (propojení hudebních i jazykových dovedností jako prevence logopedických potíží)
- chvilka pro pohádku (rozvoj předčtenářské gramotnosti dětí), relaxační muzikoterapie (relaxace, harmonizace)
- polední odpočinek, spánek, klidové aktivity jednotlivců či skupin (u dětí, které nevyžadují polední spánek)

Odpolední svačina

- k dispozici od 14:15, probíhá samoobslužným způsobem za dohledu učitelek

Odpolední hry do 16:30

- volné hry dětí
- zájmové kroužky – angličtina, keramika
- individuální a skupinová práce s dětmi, doplňující dopolední programy a aktivity

- Organizace dne je orientační, jeho možná úprava je plně v kompetenci učitelek na třídách, řídí se individuálními potřebami, možnostmi dětí, počasím a aktuálním programem tříd či celé MŠ.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Všichni zaměstnanci znají své kompetence. Při vedení zaměstnanců ředitel vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách ŠVP. Zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných zaměstnanců, i k práci ředitele, všichni se vzájemně tolerují, důvěřují si a mají jeden pro druhého porozumění. Ředitel podává všem zaměstnancům pravdivé informace a dává jim dostatečný prostor k vyjádření, k realizaci vlastních nápadů a samostatnému rozhodování. Zásadní problémy řeší všichni zaměstnanci společně.

Práce zaměstnanců je vyhodnocována na pedagogických radách a provozních poradách. **Ředitel školy zaměstnance pozitivně motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.** Aktuální problémy se řeší operativně, převážně ihned. Při další práci se zaměstnanci opírají a o předchozí analýzy a využívají zpětné vazby.

Učitelé pracují jako tým, přicházejí s podněty a nápady k rozvíjení programu školy. V případě potřeby přizvou ke spolupráci i rodiče. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy, s Mateřskou školou Doubek, se Základní školou Dubina, Studánka, Spořilov, se T.J. Sokol Pardubice, s Ekocentrem Paleta Pardubice, Krajskou knihovnou, s Východočeským divadlem, DDM Beta, s organizací Babymuzic atd.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je podle možností a podmínek školy zajištěno

překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě. Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu s etickým kodexem školy. Při poskytování výchovy a vzdělávání spolupracujeme s dalšími odborníky: s Pedagogicko-psychologickou poradnou, s logopedy, Speciálním pedagogickým centrem Svítání, Ranou péčí Pardubice, s pediatrií.

3.7 Spoluúčast rodičů

Úzká spolupráce školy s rodiči funguje na základě partnerství. O průběhu vzdělávání a akcích školy jsou rodiče seznamováni prostřednictvím aplikace Naše MŠ a na nástěnkách, kde bývají i vypracovaná témata výchovných problémů. Nástěnky jsou obsahově hodnotné, konkrétní, srozumitelné, řešící dané problémy, vzhledově estetické. Průběžně se doplňují o nová, aktuální témata. Nástěnky jsou obměňovány v pravidelném, většinou 14denním až měsíčním cyklu.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Škola nabízí rodičům poradenský servis (možnost zapůjčení literatury doporučené učitelkou) k otázkám výchovy předškolních dětí. Dále dle zájmu rodičů nabízí i řešení komplexních výchovných problémů dětí formou krátkých společných setkání v komunikačním kruhu rodičů a učitelů.

Škola zákonným zástupcům předkládá „Desatero pro rodiče“ – seznam požadavků, co by dítě mělo zvládat před odchodem do školy.

Rodiče mají možnost se pravidelně informovat o prospívání svých dětí a jejich pokrocích formou individuálních pohovorů i možností pobýt ve třídě a porovnat si tak chování a výkony svých dětí s ostatními. Při ranních i odpoledních hrách mají rodiče možnost se sami zapojit do činností se svými dětmi. Pro rodiče a ostatní veřejnost jsou organizovány různé společné akce, nabízíme i jiné možnosti vzájemné spolupráce.

Možnosti spolupráce školy a rodiny:

- Možnost zapůjčení literatury doporučené učitelkami na třídu
- Komunikační kruh s rodiči a učitelkami
- Přítomnost rodičů výchovným činnostem ve třídě (hlavně při adaptaci dítěte)

- Možnost rodičů svými nápady a náměty přispívat k obohacení výchovného a vzdělávacího programu školy
- Spolupodílení se na dění v MŠ (výlety, exkurze...)
- Pomoc rodičů při údržbě školy, sponzorství

3.8 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

V případě že ve škole jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Škola v takovém případě zajistí rozvoj jazykových a sociokulturních kompetencí v českém jazyce, které dětem umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který naše mateřská škola využívá při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Na základě vyhlášky č. 27/2016 Sb. O vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami MŠ stanoví:

Do naší mateřské školy mohou být přijímány také děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola není bezbariérová.

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami (zvýšený bezpečnostní dohled), je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických nebo lidských zdrojů. V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační (technické a didaktické) pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte. Je zajištěna kvalitní průběžná speciálně pedagogická péče (logopedická, strukturované učení...). Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.

Děti s vadami řeči jsou doporučovány do péče logopeda. Vzdělávání probíhá ve vhodném komunikačním systému.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Nadané a talentované děti jsou zapojovány do dalších činností a kroužků a jsou jim nabízeny další nadstandardní aktivity, práce s digitálními pomůckami a přizpůsobujeme podmínky a činnosti jejich potřebám. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním). Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

3.11 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola není vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. **Prostředí není možné upravit tak, aby**

poskytovalo dostatečný prostor pro bezpečný pohyb a hru malých dětí. Mateřská škola je částečně vybavena zázemím pro zajištění hygieny dítěte. Prostorové podmínky nejsou ideální pro hygienu malých dětí, postrádáme sprchový kout. Z důvodu malých prostorů škola nemůže splnit hygienické předpisy pro děti 2leté. Šatna není vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Škola má dvě heterogenní třídy. Třídy jsou označeny symboly, pro děti lehce zapamatovatelné: Kořata, Skřítci. Ve třídě Kořat, která je umístěna v prvním podlaží, jsou vytvořeny všechny centra aktivit. Druhá třída Skřítci je umístěna ve druhém podlaží. Třída je členěna podobně jako první, postupně přecházíme na práci dle programu Začít spolu. Ve spolupráci s rodiči a zřizovatelem budujeme podnětné prostředí. Každá třída má prostředí a centra aktivit uspořádané tak, aby se tam cítily dobře jak děti, tak i učitelé. Centra jsou logicky uspořádány tak, aby zohlednila různé typy inteligencí podle Howarda Gardnera), jasně označena symboly a počtem dětí, které tam mohou pracovat a hrát si.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Do roku 2024 byly děti rozdělovány do jednotlivých tříd se děti podle věku, ale také podle individuálních potřeb, schopností a možností dětí. Od roku 2025 plynule přejdeme na třídy zcela heterogenní, které více vycházejí z programu Začít spolu. Před začátkem nového školního roku ředitelka školy konzultuje nové rozložení tříd s třídními učiteli. Respektujeme přání rodičů.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

V každé třídě pracují dvě učitelky a je dbáno na souběžné působení obou učitelů v těchto činnostech: projektové dny, vycházky, oslavy či náročnější aktivity na organizaci. Ve třídě, kde učí ředitelka (zkrácený úvazek u dětí), je zaměstnán učitel na zkrácený úvazek.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání dětí do mateřských škol zřizovaných statutárním městem Pardubice zohledňují věk, trvalé bydliště a skutečné bydliště dítěte. Přihlíží se, k již umístěnému sourozenci v zapisované mateřské škole a k přihlašování dvojčat.

Ředitelka mateřské školy může přihlédnout k důvodům hodným zvláštního zřetele - tj. např. zdravotní důvody zákonných zástupců (např. příspěvek na péči, invalidní důchod, průkaz ZTP/P). Kritéria jsou zveřejněna na webových stránkách školy.

Přijímací řízení probíhá v souladu s platnou legislativou.

Termín, místo a dobu přijímacího řízení stanoví ředitel školy po dohodě se zřizovatelem, o termínech zápisu pro následující rok je veřejnost informována prostřednictvím webových stránek, plakátu a nástěnky v budově MŠ.

O přijetí dítěte do MŠ rozhoduje ředitel školy. Všechny přijaté žádosti v řádném termínu jsou obodovány dle stanovených kritérií pro daný školní rok. Ředitel školy přijímá nové děti vždy do kapacity školy.

Po ukončení zápisu dětí do mateřské školy informuje ředitel školy zákonné zástupce dítěte vyvěšením výsledků o přijetí a osobním převzetím či zasláním „Rozhodnutí o nepřijetí dítěte do MŠ“.

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné.

Školský zákon dále stanovuje přednostní přijímání dětí, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku (účinnost od 1. 9. 2017), nejméně třetího roku věku (účinnost od 1. 9. 2018), nejméně druhého roku věku (účinnost od 1. 9. 2020).

5 Distanční vzdělávání

Zákon č. 349/2020 Sb. ukládá dětem povinnost účastnit se distanční výuky jako součásti povinné školní docházky.

Mateřská škola je povinna poskytovat vzdělávání distančním způsobem pouze dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Bude ho muset spustit tehdy, pokud do školy nebude moci přijít víc než polovina dětí, kterých se povinná předškolní výchova týká. Distanční výuka se nebude týkat těch dětí v mateřské škole, pro něž není předškolní vzdělávání povinné. Vzdělávání bude uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím emailové korespondence.

6 Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Zaměření školy

Dětem nabízíme rodinné prostředí, klidnou a laskavou péči. Naším cílem je rozvoj dětských schopností s individuálním přístupem v úzké spolupráci s rodinou.

Naším úkolem je vést děti ke zdravému, pozitivnímu přístupu k životu i přírodě, vzájemné ohleduplnosti, ochotně si pomáhat, chránit zdraví, přírodu i životní prostředí v návaznosti na rodinnou výchovu a přípravu na vstup do základní školy.

Při rozvíjení osobnosti dítěte klademe velký důraz na hru, která nám pomáhá k obohacení znalostí, k rozvoji smyslů, myšlení a tvořivosti.

Hra je vedle pohybu pro děti nejpřirozenější činností, důležitá pro zdravý vývoj dítěte a zároveň je podstatou dramatické výchovy.

Inspirací, při vytváření struktury našeho školního plánu, nám byla „**Teorie rozmanitých inteligencí**“ od amerického psychologa a pedagoga Howarda Gardnera a jeho následovníka Thomase Armstronga, který intelligence nazval „chytrostmi“ a řekl, že každý je na něco chytrý.

Hlavním cílem naší školy je výchovou a vzděláváním rozvíjet osobnost dítěte. To znamená najít ke každému dítěti vhodný individuální přístup. Naš osobnostně rozvíjející model je založen na komunikativním přístupu, partnerství a spolupráci. Každé dítě je individuální osobností s různými potřebami a zájmy, schopnostmi, temperamentem a strukturou intelligence.

Do této struktury ŠVP je možné zařadit vzdělávání všech dětí i dětí se SVP včetně dětí nadaných.

Základní dělení inteligencí (chytrostí) jsme rozšířili na devět částí, které volně vycházejí z daných vzdělávacích oblastí v rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Jsou to tyto části:

- Tělesná intelligence
- Slovní intelligence
- Logicko-matematická intelligence
- Prostorová a výtvarná intelligence
- Hudební intelligence
- Osobnostní intelligence
- Sociálně-komunikační intelligence

- Sociálně-kulturní inteligence
- Přírodovědná inteligence

6.1.1 Charakteristika inteligencí

Tělesná inteligence:

Je důležité se ve svém těle cítit dobře. Tělo nám slouží k osvojování nových dovedností nebo k různým způsobům sebevyjádření, jako je třeba tanec či divadlo. Kromě tělesných schopností jde také o myšlení a učení uskutečňované hmatem a pohyby, jako při výtvarných a rukodělných činnostech. Rozvojem této inteligence si můžeme vypěstovat jemnější citlivost všech smyslů a přesnější ovládání pohybů všech částí těla. Zvyšování tělesné zdatnosti nám pomůže obstát v mnoha stresových situacích. Motorika celého těla je základem motoriky mluvidel a správné realizace mluvené řeči.

Slovní inteligence:

Tato inteligence nám umožňuje dorozumívat se s ostatními řečí a později i písmem, tedy mít dobré komunikační schopnosti. Nejjednodušším způsobem komunikace je mluvení a naslouchání. Komunikace je základem sociálních vztahů a procesu učení.

Logicko – matematická inteligence:

Nástrojem pro rozvoj této inteligence je především logika. Naučit se pozorovat lidi, věci a přírodu, všítat si příčin a následků a dávat si vše do souvislostí. Tedy přicházet věcem „na kloub“ a objevovat v nich strukturu a řád. Logika nám později poslouží v matematice i při řešení nejrůznějších problémů. Tato inteligence zahrnuje základní poznávací schopnosti (myšlení, paměť, soustředění).

Prostorová a výtvarná inteligence:

Hlavním rysem je schopnost uvažovat a učit se novým věcem pomocí obrazů. Dále rozvíjet smysl pro vzájemné uspořádání předmětů v určitém prostoru (tzv. prostorovou inteligenci). Klíčem k této inteligenci je naučit se přecházet mezi světem představivosti a viditelným vnějším světem. Tyto dovednosti nám umožní přetvářet to, co kolem sebe vidíme nebo co se nám promítá před vnitřním zrakem, ve věci viditelné i pro ostatní. Zrakové vnímání je jednou z podmínek rozvoje řeči.

Hudební inteligence:

Probouzením této inteligence získáme vztah k hudbě, bude nám přinášet radost a potěšení, začneme jí lépe rozumět, rozeznáme melodie a různé hudební prvky. Naučíme se rozeznávat, kdy někdo hraje či zpívá čistě, vnímat rytmus a také jak znějí různé hudební

nástroje. Může nám později pomoci v učení, podpoří paměť. Sluchové vnímání je důležitou součástí vývoje komunikace.

Osobnostní inteligence:

Tato inteligence nám umožní poznávání sebe sama. Co máme rádi, po čem toužíme, co cítíme, v co věříme a co ze sebe můžeme dát ostatním. Pomůže nám poučit se z vlastních chyb i čerpat sílu z úspěchů. Do této inteligence patří i zvládání emocí, rozvoj pozornosti a soustředění.

Sociálně-komunikační inteligence:

Základním projevem této inteligence je schopnost porozumět druhým a navazovat s nimi vztahy. Důležitým předpokladem je naučit se pozorně naslouchat a vnímat, co jiní říkají, také klást otázky a věnovat pozornost odpovědím. Také je důležité pokusit se vcítit, i přes různé odlišnosti, do situace druhého, být vnímavý k pocitům a těžkostem druhých, tzv. empatie.

Sociálně – kulturní inteligence:

S touto inteligencí velmi úzce souvisí schopnosti z inteligence předchozí, tedy porozumět druhým a naučit se navazovat vztahy a kontakty. Avšak nejen s nejbližším okolím, ale získávat povědomí sounáležitosti s určitou společenskou skupinou či místem. Vědět, že někam patřím a proč a jak v této skupině obstát, tedy osvojit si daná pravidla společného soužití.

Přírodovědná inteligence:

Podstatou této inteligence je pozornost, kterou člověk věnuje přírodě, a snaha o lepší pochopení všech jejích projevů. Učí nás větší ohleduplnosti a šetrnosti vůči okolí.

Další zaměření školy:

- zaměření se na propojení hudebních i jazykových dovedností jako prevenci **logopedických potíží**
- **rozvoj předčtenářské gramotnosti dětí:**
 - zařazujeme chvílky s knížkou (v době her, před spaním, před soustředěním,)
 - zaměřujeme se na kultivaci projevu, vyprávění, přednes, dialog, schopnost poslouchat,

- vybíráme texty (knížek) k integrovaným blokům – i ve spolupráci s rodiči – výstavky knih k dané pohádce (integrovanému bloku)
- **zaměřujeme se na rozvoj schopností předcházejících psaní**
- **zaměření se na rozvoj elementárních matematických souvislostí** (zařazování logických her /LOGICO/, didaktických listů, deskových her, základů šachu,)

Dětem se specifickými potřebami je věnována individuální pozornost. Každé dítě s odloženou školní docházkou má vypracovaný individuální vzdělávací plán. Spolupracujeme s PPP.

6.2 Metody a formy vzdělávání

V každé třídě jsou uplatňovány tyto formy a metody práce:

- 1/ slovní** (návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další – spojeno s praktickou činností a hudbou)
- 2/ názorné** – zaměřené na smyslové vnímání (nejen obrázky – zrak, ale zapojujeme i ostatní smysly – čich, chuť, hmat – určitou věc do ruky, dále pozorování, předvádění, experimenty, pokusy, exkurze, vycházky, návštěvy planetária, akvária,)
- 3/ praktické** (děti se učí praktickým činnostem-pečou, sází, lepí, staví)
- 4/ prožitkové učení** (využíváme dramatické výchovy, improvizací, pantomimy, hry v roli)
- 5/ kooperativní učení** (děti mají možnost pracovat ve skupinách, zaujímat určité role)
- 6/ situační učení** (navozování a využívání různých situací)
- 7/ spontánní sociální učení** (učení nápodobou)

Formy vzdělávání:

Hromadná (frontální) – např. hromadný poslech pohádky

Skupinová – kritéria dle obtížnosti, př.: puzzle velké, střední, malé – děti se rozdělí dle vlastního uvážení /sebehodnocení/)

Individuální – s dítětem u stolečku (barvy, tvary apod.)

Individualizovaná = přizpůsobená potřebám na míru

Při vzdělávání dětí jsou rovněž zachovávány obecné zásady – **cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a posloupnost, trvalost a individuální přístup**. Jsou využívány spontánní nápady dětí, jejich zvědavost a potřeba objevovat. Využíváme situačního učení, spontánního sociálního učení nebo zařazujeme učení metodou navození problémových situací (didakticky cílená činnost).

Učitel dále diferencuje nároky a požadavky podle schopností a možností dětí a žáků, vede děti k samostatné práci a uplatňuje individualizovanou výuku. Učitelé při všech vzdělávacích a výchovných činnostech vždy uplatňují pravidla dle školního řádu a pedagogickou diagnostiku v hodnocení dětí a důsledně dbají na bezpečnost dětí i na bezpečnost svou.

6.3 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. **Naší snahou je, stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.**

Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami zahrnujeme podpůrná opatření do svých vzdělávacích strategií. Podpůrná opatření prvního stupně si jako mateřská škola stanovíme sami. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálně vzdělávacího programu.

Plán pedagogické podpory zpracovává škola samostatně, Individuální vzdělávací program zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Je důležité, aby naše mateřská škola při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, stanovila vhodné vzdělávací metody a prostředky v souladu s podpůrnými opatřeními, ale především dbala na profesionální a citlivý přístup učitelů i ostatních pracovníků mateřské školy, kteří vzdělávají a přicházejí s těmito dětmi do úzkého kontaktu.

Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné, abychom tvořili podmínky pro jejich

pozitivní přijetí. K tomuto je nezbytné navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služby školských poradenských zařízení.

6.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pro vzdělávání dětí do tří let nemá naše mateřská škola optimální podmínky, především z důvodu členění tříd a množství prostoru.

V naší mateřské škole přihlížíme k věkovým zvláštnostem 2letých dětí, akceptujeme vývojová specifika. Mateřskou školu prozatím navštěvují dvouleté děti, které dovrší 3let v prvním pololetí školního roku.

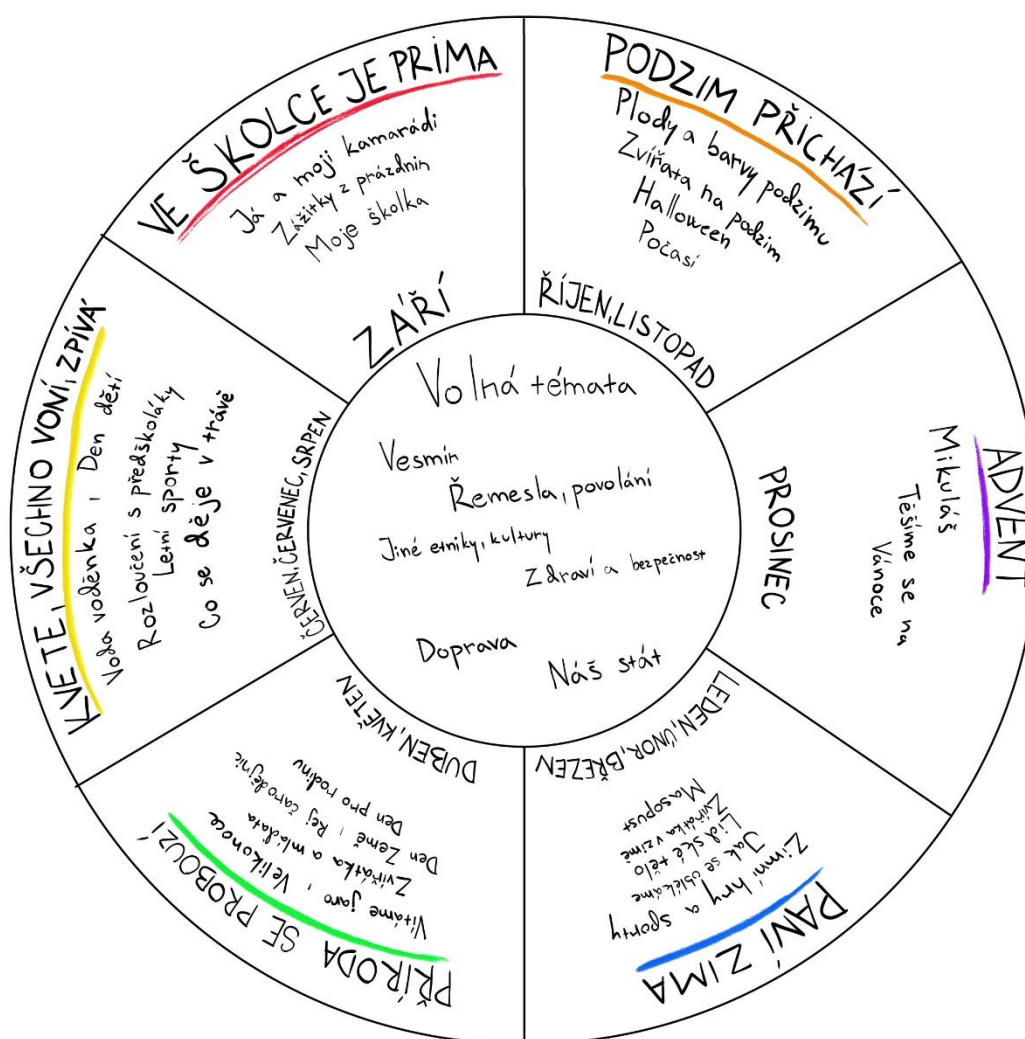
Rodičům těchto dětí doporučujeme využít adaptační program pro děti a rodiče, kdy se snažíme nenásilně a postupně dítě začlenit do procesu celoživotního vzdělávání. Velmi důležitá je spolupráce mezi učiteli a rodiči, kdy oběma stranám jde o dobro dítěte. Dvouleté děti jsou vždy přijaty do 1. třídy naší školy z důvodu, že toto oddělení se nachází v přízemí (snažíme se eliminovat případná bezpečnostní rizika), kam začleňujeme děti mladšího školního věku do počtu 25 dětí na třídě (podle data narození).

V případě potřeby bezpečnosti či péče o děti vypomáhá i školnice (převlékání mladších dětí, vycházka, doprovod na mimoškolní akce).

7 Vzdělávací obsah

7.1 Integrované bloky

Vzdělávací obsah představuje hlavní prostředek výchovy a vzdělávání. Jedná se o konkrétní nabídku uspořádanou do šesti integrovaných bloků (výšeče kruhu) a jednoho bloku (středový kruh) s volnými tématy.



Integrované bloky nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dětí, je uspořádaný v přirozeném cyklu ročních období. Jedná se o vnitřně propojený celek, který zahrnuje všechny **oblasti vzdělávání** – biologickou (**dítě a jeho tělo**), psychologickou (**dítě a jeho psychika**), interpersonální (**dítě a ten druhý**), sociálně-kulturní (**dítě a společnost**) i environmentální (**dítě a svět**). Integrované bloky jsou společné pro všechny třídy. Realizace cílů se uskutečňuje prostřednictvím konkrétních aktivit, které jsou součástí třídních vzdělávacích plánů. V těchto jsou pak zohledněná specifika každé

jednotlivé třídy, a to s ohledem na věk, potřeby a vývojové zvláštnosti dětí. Konkrétní očekávané výstupy jsou výsledkem naplnění vzdělávacích cílů, které směřují na konci předškolního vzdělávání k základům a rozvoji těchto **klíčových kompetencí**:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Kompetence nejsou izolované, ale vzájemně propojené a provázané.

Charakteristika klíčových kompetencí

Kompetence učit se znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat učení jako přirozený, otevřený celoživotní proces
- rozvíjet své schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení, zdokonalovat své učební strategie
- přistupovat k učení iniciativně, s aktivním zájmem
- výsledky učení uplatňovat v životě i v dalším učení

Kompetence řešit problémy znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- chápat je jako výzvu k řešení, jako příležitost k vlastnímu rozvoji
- přistupovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně a inovativně
- při jejich řešení postupovat způsobem racionálním, konstruktivním a účelným, vedoucím k cíli
- získané zkušenosti vyhodnocovat a využívat je při řešení dalších problémů a situací, s nimiž se v učení i v životě setká

Kompetence komunikovat znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů, mínění i úsudků i k naslouchání a porozumění druhým
- vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat
- užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení
- užívat technických i informačních prostředků k vlastnímu rozvoji a učení, k řešení problémů i k otevřené komunikaci s okolním světem

***Kompetence sociální a personální** znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:*

- vystupovat autonomně
- vnímat a přijímat hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi
- zaujímat prosociální postoje, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech i rozhodnutích
- odmítat společensky nežádoucí chování a bránit se jeho důsledkům
- adaptovat se na prostředí i jeho běžné proměny

***Kompetence činnostní a občanské** znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:*

- vnímat svou sounáležitost s přírodním i společenským prostředím, kulturním i multikulturním světem, uvědomovat si osobní, občanskou i lidskou odpovědnost
- respektovat pravidla, etické i právní normy a požadavky společnosti, jejímž je členem
- zaujímat odpovědný vztah k práci i učení, k pracovním i tvůrčím aktivitám i jejich výsledkům
- vystupovat aktivně, projevovat činorodost, pracovitost a podnikavost
- vnímat, přijímat, rozvíjet a chránit hodnoty spojené se zdravím a bezpečím, s životem a životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

7.1.1 Ve školce je prima

Podtémata: Já a moji kamarádi, Moje školka, Zážitky z prázdnin

Blok zaměřený na adaptaci dětí, seznamující s prostředím MŠ a jejího blízkého okolí.

Vhodnou organizací a laskavým přístupem je usnadňován vstup dítěte do nového prostředí. Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí základní hygienické, společenské a zdvořilostní návyky, poznávat samo sebe, žít spolu, vytvářet pravidla soužití a osvojují si základní pravidla komunikace.

Očekávané výstupy:

Navazovat kontakty s dospělým, překonávat stud. Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat dětská přátelství. Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná. Uplatňovat své individuální potřeby, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou. Spolupracovat s ostatními. Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla. Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky. Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc. Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování apod. Odloučit se na určitou dobu od rodičů, být aktivní i bez jejich opory. Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn. Zvládnout sebeobsluhu a pracovní úkony. Znat svou značku. Poznat si své věci. Znat jména kamarádů.

CÍLE

- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj porozumění řeči
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, radosti z objevování)
- Získání relativní citové samostatnosti
- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- ✓ Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým d. i s dospělým
- ✓ Interaktivní hry, hudebně pohybové hry
- ✓ Kooperativní činnosti
- ✓ Aktivity podporující sbližování dětí a uvědomování si vztahů mezi lidmi
- ✓ Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- ✓ Hry a činnosti vedoucí dítě k ohleduplnosti k druhému, rozdělit se s ním, půjčit hračku, pomoci mu...
- ✓ Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž d. žije
- ✓ Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
 - Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- ✓ Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu.

7.1.2 Příroda usíná

Podtémata: Plody a barvy podzimu, Zvířata na podzim, Počasí

Témata jsou zaměřená převážně na prohlubování poznatků o darech a krásách podzimu, přípravě na zimu. Pracujeme s podzimními plody a přírodninami.

Pozorujeme změny v přírodě, které se s příchodem podzimu objevují. Prostřednictvím situací a plánovaných činností se děti učí přizpůsobit své chování skupině, ve které žije, spolupracovat, respektovat se navzájem, podělit se, aktivně přistupovat k problémům, vnímat svou sounáležitost i s přírodním prostředím.

Očekávané výstupy:

Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí. Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí. Mít povědomí o širším přírodním prostředí. Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný, nekonečně pestrý. Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí. Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka. Prožívat radost ze zvládnutého a poznatého. Zvládnout základní pohybové dovednosti. Sladit pohyb s rytmem a hudbou.

CÍLE

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none">• Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti• Rozvoj neverbální formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)• Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů)• Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) | <ul style="list-style-type: none">• Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety• Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě.• Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších medií• Kognitivní činnosti. |
|--|---|

- Rozvoj sociální citlivosti
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí
- (spolupracovat, spolupodílet se)
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí.
- Výlety do okolí
- Hudebně pohybové hry.

7.1.3 Adventní čas

Podtémata: Mikuláš, Těšíme se na Vánoce

Děti se prožitkovými rituály střetávají se symbolikou Vánoc, při vzdělávání a učení využíváme prvků dramatické výchovy.

Blok je zaměřen na upevňování a prohlubování poznatků o předvánočním a vánočním období a poukazuje na krásy tohoto období. Děti se aktivně podílejí na přípravách těchto svátků, chystají besídku pro rodiče, společně zdobí třídy. Toto období je zdrojem mnoha prožitků, které jsou zdrojem k posilování vztahů v rodině i mateřské škole.

Očekávané výstupy:

Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás. Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby...) Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi. Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.

CÍLE

- Zdokonalení práce s dechem
- Rozvoj mluvního projevu a vyjadřování
- Rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- Rozvoj citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Posilování prosociálního chování v rodině
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- Vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Spontánní hra.
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu.
- Estetické a tvůrčí aktivity.
- Hry na téma přátelství, rodiny.
- Dramatické činnosti
- Přípravy a realizace společenských slavností v rámci zvyků a tradic.
- Činnosti relaxační a odpočinkové
- Zdobení vánočního stromce
- Mikuláš v MŠ

prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a
neustálých proměnách

7.1.4 Paní Zima

Podtémata: Zimní hry a sporty, Jak se oblékáme, Masopust, Lidské tělo, Zvířata v zimě

Blok je zaměřen na vnímání krás zimy, věnuje se ochraně zdraví, prevenci nemocí. Děti poznávají lidské tělo, co nám škodí a co prospívá. Vnímání spící přírody, sledování přírody kolem nás, prožitkovými aktivitami děti poznávají zimní čas, zimní sportování. Prostor je věnován i různým pokusům fyzikálních jevů, objevování zákonitostí přírody. Děti v předškolním roce se připravují na zápis do ZŠ.

Očekávané výstupy:

Všímat si změn a dění v nejbližším okolí. Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti. Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair. Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami... Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat. Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost. Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat. Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy. Mít povědomí o způsobech ochrany zdraví. Pojmenovat části těla.

CÍLE

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví
- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní
- Rozvoj paměti a pozornosti
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Rozvoj společenského i estetického vkusu
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Aktivita seznamují dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky v jeho kulturním prostředí
- Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm.
- Praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (pokusy, manipulace s různými materiály).
- Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- Činnosti směřující k prevenci úrazů
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i rovině
- Činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy
- Zápis na nečisto
- Návštěva sousedních ZŠ (pro starší děti chystající se na zápis)

7.1.5 Příroda se probouzí

Podtémata: Vítáme jaro, Velikonoce, Zvířata a mláďata, Den Země, Rej čarodějnic, Den pro rodinu, Dopravní výchova

Blok zaměřený převážně na jarní období – změny v přírodě, počasí, upevňujeme poznatky o domácích zvířatech a tradici Velikonoc, prohlubujeme poznatky o práci a rolích lidí. Duben ukončíme čarodějnickým rejdním. Připravujeme Den pro rodinu, kdy slavíme svátek maminek a tatínků, nezapomínáme ani na prarodiče. Do bloku zařazujeme projektové týdny zaměřené na různá témata jako: Celé Česko čte dětem, Uklidme Česko, Den Země, Dopravní týden.

Očekávané výstupy:

Porozumět slyšenému. Naučit se z paměti krátké texty. Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech. Poznat některá písmena a číslice. Poznat napsané své jméno. Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí. Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno. Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad. Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společenském řešení. Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik. Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím. Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem. Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

CÍLE

- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání
- Rozvoj schopnosti sebeovládání
- Posilování prosociálního chování v mateřské škole, v dětské herní skupině
- Vytvoření základů pozitivního vztahu ke kultuře a umění
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Artikulační, řečové, sluchové hry.
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Přednes, dramatizace, recitace, zpěv.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních objektů i jevů v okolí dítěte.
- Smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- Sociální a interaktivní hry
- Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování.
- Výtvarné činnosti
- Tvořivé hry k osvojení si základních pravidel dopravní výchovy

7.1.6 Všechno kvete, voní, zpívá

Podtémata: Voda voděnka, Den dětí, Rozloučení s předškoláky, Letní sporty, Co de děje v trávě

Blok poukazuje na změny přicházejícího letního období, blíže seznamuje děti s prostředím zahrady (hmyz, rostliny a péče o ně).

Seznamuje a vede k prožívání živlů v přírodě.

Prohlubuje citové vztahy ve třídě prostřednictvím výletů, společných akcí, zahradních slavností. Děti, které odcházejí do základní školy čeká „Noční spaní ve školce“.

Očekávané výstupy:

Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí. Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách. Učit se nová slova a aktivně je používat. Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení. Naučit se nazpaměť krátké texty. Uvědomovat si své možnosti a limity. Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení. Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch. Zachovávat správné držení těla. Ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem. Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.

CÍLE

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky
- Uvědomění si vlastního těla.
- Rozvoj komunikativních dovedností
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálnímu činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje a ovlivňovat vlastní situaci
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- Lokomoční pohybové činnosti.
- Zdravotně zaměřené činnosti.
- Hudebně pohybové hry
- Činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí.
- Komentování zážitků a aktivit
- Vyprávění toho, co dítě slyšelo, shlédlo
- Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti
- Výtvarné a pracovní činnosti.
- Kooperativní hry
- Vycházky do přírody
- Výlety

- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při vytváření zdravého a bezpečného prostředí k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

7.1.7 Volná témata

Podtémata: Vesmír, Řemesla a povolání, Jiná etnika a kultury, Zdraví a bezpečnost, Doprava, Náš stát

V tomto bloku jsou témata, která nejsou závislá na ročním období. Učitelky si tato témata vybírají a včleňují do svých TVP dle své volby, během celého roku.

Děti se seznamují se svým okolím, zemí, ve které žijí, jejími zvyky a tradicemi. Dozvídají se ale i o jiných zemích, jiných kulturách. Učí se starat o své zdraví a upevňovat si znalosti o bezpečném chování. K tomu se pojí i téma dopravy a bezpečné chování na silnici. Seznamují se také s různými řemesly a povoláními.

Očekávané výstupy:

Pomáhat pečovat o okolní prostředí. Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem bez předsudků. Pochopit, že každý má ve společenství svou roli. Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim. Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný. Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem. Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je. Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí, také vyjádřit. Rozlišovat některé obrazné symboly. Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, sportovním náčiním, pracovními pomůckami...Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.

CÍLE

- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Rozvoj neverbálních komunikativních dovedností

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

- Využívání praktických ukázek, přirozených podnětů k seznamování s elementárními reáliemi o naší republice
- Ekologicky motivované hry

- Vytváření základů pro práci s informacemi
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- Vytvoření základů aktivních postojů ke světu
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- Sledování událostí v obci
- Hry a aktivity na téma dopravy
- Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí
- Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur
- Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- Četba, vyprávění, poslech pohádek s etickým obsahem a poučením
- Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, obhajování vlastních názorů
- Činnosti k vytváření pojmů a osvojování poznatků
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, událostí.
- Prohlížení, čtení knížek
- Konstruktivní a grafické činnosti.

7.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Na školní vzdělávací program na třídách úzce navazují třídní vzdělávací programy (TVP).

Třídní vzdělávací programy jednotlivých tříd vycházejí z integrovaných bloků školního vzdělávacího programu, který je univerzálně platný (závazný) pro celou mateřskou školu.

TVP je plán, který je dále rozpracován, upraven a naplňován ve vztahu ke konkrétní třídě dětí. Je to **otevřený pracovní plán pedagoga, který je vytvářený (dotvářený) postupně, podle aktuálních podmínek, možností a potřeb každé třídy.**

Východiskem pro tvorbu TVP je tzv. „školní“ blok charakterizovaný obecně z hlediska hlavních cílů i obsahu. Pedagog s ním dále pracuje tak, že konkretizuje jeho cíle i obsah a rozvádí je tak, aby odpovídaly skladbě dětí ve třídě, jejich potřebám a možnostem. Navrhuje konkrétní podtémata i činnosti a plánuje si způsob i postup jeho realizace (volí odpovídající formy,

metody a prostředky, rozhoduje se, čím začne apod.). Stejně tak zvažuje i to, co bude sledovat, čeho si bude všímat, aby měl zpětnou vazbu a mohl plánovat další postup, a toto si poznamenává. Výsledkem této rozvahy je nástin „**třídního**“ **bloku**, který obsahuje:

- Seznam dětí
- Třídní pravidla
- Konkrétní témata a podtémata
- Konkrétní cíle a záměry, popřípadě očekávané výstupy bloku
- Nabídku konkrétních činností a prostředků (možno i s odkazem na vlastní zásobník činností, her, písniček a básniček, pokud takový pedagog má)
- Hodnotící list (průběh a dosahované výsledky vzdělávání, projevy dětí, uvědomování si rizik – zvažování a vyhodnocování co se nezdařilo, jak postupovat, na co si dát pozor, čeho se vyvarovat)

Plánování třídních programů se řídí těmito pravidly:

- tematické celky musí být vždy logicky svázány s bloky školními; jejich uspořádání není dáno časem, ale obsahem
- tematické celky jsou uloženy v každé třídě jako součást třídních programů; o právě probíraných tematických celcích jsou rodiče informováni formou nástěnek
- plánování ve třídách musí vždy vycházet ze znalostí dětí a vyhodnocení předcházející etapy
- dílčí cíle jednotlivých oblastí tematického celku plánují učitelky ve třídě společně se záměrem sledování rámcových cílů (hodnota, postoj, poznatek) a kompetencí dítěte
- plánované činnosti vycházejí z podmínek třídy a zaměření učitelek a školy

7.3 Dílčí projekty a programy

- **Ekologie**

- 1x měsíčně, hlavně pro starší děti

- MÍSTO KONÁNÍ: ekologické centrum Paleta

- **Kurz plavání**

- pro děti 4–6 let

- MÍSTO KONÁNÍ: U majáku Pardubice

- **Opičky tančí na opičí dráze**

- Cvičení zaměřený na všestranný pohybový rozvoj

- 1x za 14 dní

- Pro děti od 4–6/7 let

- MÍSTO KONÁNÍ: Dům dětí a mládeže Beta

- **Metoda dobrého startu**

- prevence poruch učení

- 1x týdně pro děti v povinném roce předškolního vzdělávání a děti s odkladem školní docházky

- MÍSTO KONÁNÍ: třídy v MŠ

- Děti jsou rozděleny max do 10 dětí ve skupině.

8 Systém evaluace

Oblast	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Soulad ŠVP a RVP PV	Porovnáváním textu	V případě legislativní změny a zásadní změny v MŠ	Ředitelka školy
Plnění cílů ŠVP	Hospitace Hodnocením TVP	1X za pololetí 1x týdně	ředitelka a třídní učitelky
Realizace obsahu	vzájemné hospitace a hospitace, třídní kniha, foto dokumentace	Zápis do třídní knihy denně, vzájemné hospitace 2 x ročně, hospitace 2x ročně	Ředitelka a třídní učitelky
Práce učitelů	hodnocení třídních vzdělávacích plánů	1x za týden	Třídní učitelky a ředitelka
Vzdělávací výsledky	Portfolio, pozorování, diagnostické archy, docházka dětí, nástěnky, fotodokumentace	Průběžně, dle potřeby dětí, měsíčně pracovat s portfoliem dětí, diagnostické archy min. 2 x ročně.	Třídní učitelky, ředitelka
Kvalita podmínek	Hospitace, inventarizace, dotazník pro rodiče	1x ročně	Ředitelka
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Pozorování, plán pedagogické podpory či individuální vzdělávací plán	1x měsíčně	Třídní učitelky, ředitelka

Evaluace probíhá na úrovni školy i tříd. Sběr, zpracovávání a využívání informací probíhá pravidelně a systematicky. Veškeré písemné záznamy, event. další podklady vypovídající o pokrocích dítěte v rozvoji jeho předškolních dovedností, jsou důvěrné. Přístupné jsou pouze pedagogům a rodičům.

9 Doporučená literatura a další zdroje

Literatura je pro lepší využití při realizaci ŠVP a TVP rozdělena podle jednotlivých inteligencí uvedených v tabulce v kapitole 5.1. Obecné tituly pro praktické využití jsou uvedeny v projektové literatuře.

Některé publikace jsou vhodné i pro domácí cvičení s dětmi nebo jako informace pro rodiče.

Jsou označeny *.

Na závěr je souhrn speciálně-pedagogické literatury, která zahrnuje teorii a nápravu vývojových poruch, které se v naší škole mohou vyskytnout.

Další zdroje jsou odborné webové stránky (informace, pomůcky), časopisy, počítačové aplikace pro cvičení a základní legislativa.

Výchozí literatura:

ARMSTRONG, T. Každý je na něco chytrý. Praha: Portál, 2011

GARDNER, H. Dimenze myšlení: teorie rozmanitých inteligencí. Praha: Portál, 1999

Tělesná inteligence:

1. *Pohybové činnosti pro předškolní vzdělávání*. Praha: Raabe,

2. HURDOVÁ, E. *Hrajeme si s padákem*. Praha: Portál, 2009

3. KULHÁNKOVÁ, E. *Cvičíme pro radost*. Praha: Portál, 2011

Slovní inteligence:

1. GEBHARTOVÁ, V. *Jak a co číst dětem v MŠ*. Praha: Portál, 2011

2. KROPÁČKOVÁ, J. *Budeme mít prvňáčka*. Praha: Portál, 2008 *

3. OPRAVILOVÁ, E., GEBHARTOVÁ, V. *Rok v mateřské škole*. Praha: Portál, 1998

4. PROVAZNÍKOVÁ, V. *Padla Madla do říkadla*. Praha: SID+NERO, 1998

Logicko-matematická inteligence:

1. BOHÁČOVÁ, Š., KOPICOVÁ, V. *Šimonovy pracovní listy*, Praha: Portál, 1997 *

2. KASLOVÁ, M. *Předmatematické činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2010

3. KROPÁČKOVÁ, J. *Budeme mít prvňáčka*. Praha: Portál, 2008 *

4. PAUSEWANGOVÁ, E. *130 didaktických her*. Praha: Portál,

Prostorová a výtvarná inteligence:

1. HAZUKOVÁ, H. *Výtvarné činnosti v předškolním vyučování*. Praha: Raabe, 2011

2. HOUŠKOVÁ, J. *Tvoří celá rodina*. Praha: Unicornis, 2004

3. SLAVÍKOVÁ, V., SLAVÍK, J., HAZUKOVÁ, H. *Výtvarné čarování (Artefiletika pro předškoláky a mladší školáky)*. Praha: ALBRA, 2010

4. VONDROVÁ, P. *Výtvarné náměty pro čtvero ročních období*. Praha: Portál,

Hudební inteligence:

1. LIŠKOVÁ, M. *Hudební činnost pro předškolní vzdělávání*. Praha: Raabe, 2006 + CD
2. OPRAVILOVÁ, E., GEBHARTOVÁ, V. *Rok v mateřské škole*. Praha: Portál, 1998
3. RAKOVÁ, M., TICHÁ, A., ŠTÍPLOVÁ, L. *Zpíváme a nasloucháme hudbě s nejmenšími*. Praha: Portál, 2009 + CD
4. TICHÁ, A. *Učíme děti zpívat*. Praha: Portál, 2004 *
5. TICHÁ, A. *Písničky a jejich dramatizace*. Praha: Portál, 2005

Osobnostní inteligence:

1. EYROVI, L., A. *Jak naučit děti hodnotám*. Praha: Portál, *
2. MATĚJČEK, Z. *Co děti nejvíc potřebují*. Praha: Portál, 2007 *
3. PAUSEWANGOVÁ, E. *150 her k utváření osobnosti*. Praha: Portál,
4. SMITH, A., CH. *Třída plná pohody*. Praha: Portál,

Sociálně-komunikační inteligence:

1. MATĚJČEK, Z. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha: Portál, 1996 *
2. MERTIN, V., ŠIMANOVSKÝ, Z. *Hry pomáhají s problémy*. Praha: portál, 1996 *

Sociálně-kulturní inteligence:

1. KUKAL, VINDUŠKA. *Hovory a hrátky se zvyky a svátky*. Praha: Portál, 2010
2. KULHÁNKOVÁ, E. *Řemesla ve hře, písně a tanci*. Praha: Portál, 2009 + CD

Přírodovědná inteligence:

1. JANČAŘÍKOVÁ, K. *Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2010
2. MACHKOVÁ, E., OPRAVILOVÁ, E., ČERNÁ, I., JIRSOVÁ, Z., HAKLOVÁ, J., SVOBODOVÁ, E., GREGOROVÁ, V. *Malý průvodce dramatickou výchovou v MŠ*.
3. SKÝBOVÁ, J. *Environmentální výchovné projekty pro MŠ*. Praha: Univerzita Karlova, 2008

Projektová literatura:

1. *Barevné kamínky*
2. HOROVÁ, L. *Ve školce je bezva*. Praha: Portál,
3. KOLEKTIV AUTORŮ, *Předškolákův rok*. Praha: Computer Press, 2011
4. SLOUPOVÁ, M. *Rok s krtkem*. Praha: Portál,
5. ŠTANCLOVÁ, E. *Pohádky a hry z kouzelné skříňe*. Praha: Portál, 2010
6. KONVALINOVÁ, K. *Jaro, léto, podzim, zima, ve školce je pořád prima*. Praha: Portál, 2014
7. JENČKOVÁ, E. *Hudba v současné době*. Hradec Králové: Tandem, 2011

Speciálně-pedagogická literatura:

1. BEDNÁŘOVÁ, J. *Prostorová orientace*. Brno: PPP, 2009 *

2. BEDNÁŘOVÁ, J. *Sluchové vnímání*. Brno: PPP, 2008 *
3. BEDNÁŘOVÁ, J. *Zrakové vnímání*. Praha: DYS centrum, 2010 *
4. BOHÁČOVÁ, Š., KOPICOVÁ, V. *Šimonovy pracovní listy*, Praha: Portál, 1997 *
5. ČADILOVÁ, V., ŽAMPACHOVÁ, Z. *Strukturované učení*. Praha: Portál, 2008
6. HOUSAROVÁ, B., ŠULISTOVÁ, M. *Logopedická cvičení*. Praha: Computer Media, 2011 *
7. JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*. Praha: D&H, 2000
8. KLENKOVÁ, J., KOLBÁBKOVÁ, H. *Diagnostika předškoláka*. Brno: MC Nakladatelství, 2002
9. KUTÁLKOVÁ, D. a kol. *Dyslalie, metodika reedukace*. Praha: Septima, 1999
10. KUTÁLKOVÁ, D. *Jak připravit dítě do 1. třídy*. Praha: Grada Publishing, 2005
11. MATĚJČEK, Z. *Po dobrém, nebo po zlém?*. Praha: Portál, 1994 *
12. MERTIN, V., GILLNEROVÁ, I. *Psychologie pro učitelky mateřské školy*. Praha: Portál, 2003
13. NOVÁK, A. *Vývoj dětské řeči*. Praha: vlastním nákladem, 1999
14. THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra*. Praha: Portál, 2006
15. TRAIN, A. *Specifické poruchy chování a pozornosti*. Praha: Portál, 1997

9.1 DALŠÍ ZDROJE

Časopisy:

Pastelka, Yashica

Informatorium školy mateřské, Portál

Učitelské noviny, Gnosis spol. s r.o.

Poradce ředitelky, Forum

Řízení školy, Walters Kluwer ČR

Pomůcky, kurzy, literatura:

www.dyscentrum.org, www.novak.cz, www.obchodprolevaky.cz, www.aaa-skolak.cz

Diagnostika, poradenství, odb.pomůcky:

www.pppp.cz, www.alternativnikomunikace.cz, www.apla.cz, www.hyperaktivita.cz

PC programy, aplikace tablety a DVD:

www.Jablko.cz, www.pachner.cz, www.silcom.multimedia.cz, www.mentio.cz, www.i-sen.cz, www.i-logo.cz, www.spolecne-vzdelavani.cz, www.inkluzevpraxi.cz,

Organizační:

www.msmt.cz, www.praha.eu, www.praha15.cz, www.nuv.cz, www.csicr.cz, www.alos.cz

Zákony (vždy v aktuálním znění):

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Zákon č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jeho novely

Vyhláška č.14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání a její novely

Vyhláška č.27/2016 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných